

PÆDAGOGISK TILSYNSRAPPORT 2021

Randers kommune

RANDERS

AFDELINGENS NAVN: Dagtilbud Nordøst

DAGTILBUDETS NAVN: Børnehuset Rismøllen

DATO FOR AFHOLDT PÆDAGOGISK TILSYN:

DELTAGERE: Jane Andersen (dagtilbudsleder) Mette Thrane (pædagogisk leder), Sidsel Højmark Andersen (pædagog i vuggestuen), Vicky Christensen (pædagog i børnehaven) og Malene Vestergaard Olesen (forældrerepræsentant)

KONSULENT: Maja Kellberg (BFU)

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDHOLD

Indholdsfortegnelse	2
Indhold	2
Indledning	3
Generelt om pædagogisk tilsyn	3
Covid-19	3
PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021	3
Kvalitetsrapport og handleplaner	4
Den styrkede pædagogiske læreplan	5
Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan	5
Børn i udsatte positioner	7
Sammenhænge	7
Forældresamarbejde	7
Den løbende udvikling af kvalitet	8
Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN	9
Opsamling + aftaler fremadrettet	11

INDLEDNING

Generelt om pædagogisk tilsyn

Ifølge Dagtilbudsloven har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan dagtilbuddets opgaver bliver løst efter gældende lovgivning samt lokale politiske beslutninger. Det pædagogiske tilsyn har til hensigt at sikre, at der arbejdes med lovgrundlaget, Dagtilbudslovens formål om at understøtte alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i et tæt samarbejde med forældrene.

I Randers kommune varetages det lovpligtige tilsyn af Børn og skoleforvaltningen. Udover det formaliserede pædagogiske tilsyn, foregår der løbende i det daglige samarbejde mellem dagtilbuddene og forvaltningen, et uformelt tilsyn.

Tilsynet fokuserer på kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet. Det pædagogiske læringsmiljø er den sammenhæng børnene indgår i, når de befinder sig i dagtilbuddet og omfatter blandt andet: *Samspillet med- og relationer til personalet og til resten af børnegruppen, legens muligheder og den voksnes rolle i legen, planlagte pædagogiske aktiviteter og hverdagsrutiner, den fysiske indretning på stuen og i dagtilbuddet generelt.*

COVID-19

Tilsynet er foretaget i en periode, hvor dagtilbuddet har været underlagt restriktioner grundet Covid-19. Disse restriktioner påvirker hverdagen i dagtilbuddet og det generelle pædagogiske læringsmiljø. Eksempelvis i forhold til tilgængelighed af materialer og rutiner for forældresamarbejde.

PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021

Børn og Skoleforvaltningen i Randers kommune har i perioden marts 2021 til december 2021 gennemført formaliseret pædagogisk tilsyn i alle kommunale, selvejende og private dagtilbud, samt børnebyerne under skoleområdet.

Det pædagogiske tilsyn i 2021 består af flere dele.

1. En observation a 3 timers varighed foretaget af foretaget af eksterne, certificerede observatører fra University College Nord, act2learn. Observation munder ud i en tilbagemelding og kvalitetsrapport til dagtilbuddet.

2. Tilsynsmøde afholdes i dagtilbuddet
3. Tilsynsrapport offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Denne rapport udgør den skriftlige afrapportering af den samlede proces omkring pædagogisk tilsyn i det enkelte dagtilbud.

KVALITETSRAPPORT OG HANDLEPLANER

Vi ved, at børns trivsel og læring i de første leveår er af afgørende betydning – både for det gode børneliv-nu-og her- og for børnenes muligheder på sigt. Vi ved også, at langt de fleste danske børn i 1-6-års alderen bruger de fleste af deres vågne timer i et dagtilbud.

Dagtilbuddene er derfor en vigtig arena i forhold til at sikre, at *alle* børn trives og udvikler sig. Mangeårig forskning inden for kvalitet i dagtilbud giver os vigtig viden om, hvad børn i 0-6-års alderen har behov for, for at udvikles, trives og lære.

Den høje kvalitet viser sig som konkrete, observerbare tegn i barnets hverdag. Det er disse tegn, der er omdrejningspunktet i den pædagogiske forskningsmetode ITERS-3 og ECERS-3, der er anvendt som metode i observationerne og kvalitetsmålingen i det pædagogiske tilsyn i Randers kommune i 2021.

I alle dagtilbud er der foretaget en observation af 3 timers varighed på en udvalgt stue/gruppe. Udvælgelsen af de observerede enheder er randomiseret.

Baseret på observationen, har UCN udarbejdet en rapport med tilbagemeldinger på dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljøer set fra et børneperspektiv. Udover rapporten, har hvert dagtilbud modtaget en mundtlig tilbagemelding fra observatøren.

I afsnittet til sidst i rapporten, Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN, følger opsummering af anbefalingerne i kvalitetsrapporten¹.

¹ Ved enhver nævnelser af ITERS-3 eller Ecers-3 i projektbeskrivelsen, henvises til: Infant/Toddler Environment Rating Scale®, 3. udg. Udviklet af Thelma Harms, Debby Cryer, Richard M. Clifford, Noreen Yazejian. Udgivet på dansk af Forlaget Hogrefe.

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Af Dagtilbudslovens §8, fremgår det at der i alle dagtilbud skal udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med afsæt i et fælles pædagogisk grundlag (jf. stk. 3 og 4) samt i 6 udvalgte læreplanstemaer (jf. stk. 4 og 9). Det fremgår endvidere at lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert 2. år, samt at såvel læreplanen samt evalueringen offentliggøres,

Nærværende afsnit omhandler dagtilbuddets arbejde med temaerne i Den styrkede pædagogiske læreplan, samt hvordan dette arbejde er evalueret.

Der tages særligt afsæt i følgende 3 emner: *Børn i udsatte positioner, Sammenhænge og Forældresamarbejde.*

Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan

I forhold til implementeringen af den styrkede læreplan fortæller Rismøllens ledelse, at læreplanen først har været præsenteret på de møder, der i hele dagtilbuddet kaldes *pædagogfaglige møder*. På de pædagogfaglige møder præsenteres personalet typisk for de emner, som vedrører hele huset. F.eks. Ecers og ltersrapporten, læreplanen, mangfoldighed, inklusion eller legens betydning for børnenes udvikling.

De *faglige teammøder* er møder på den enkelte stue, hvor der arbejdes videre med ovenstående emner. Der kan være tale om at iværksætte forskellige aktionslæringsforløb således at konteksten er konkretiseret i forhold til den enkelte stue med afsæt i den aktuelle børnegruppe.

Dagtilbud Nordøst har fælles dagsordener på tværs af husene til alle møder og læreplanen er her et fast element som grundlag for refleksioner og drøftelser om det gode børneliv.

På tilsynsmødet drøftes det, hvordan huset arbejder med et element fra læreplanen, f.eks. *børneperspektivet*.

I forhold til dette element fra læreplanen udfolder personalet og ledelse i fællesskab, at de bl.a. har ladet det enkelte barn følges ad med en voksen fra stuen rundt i huset, hvor barnet har mulighed for at fortælle, hvad det godt kan lide at lege med og hvad det generelt er optaget af. Udover denne øvelse har personalet helt konkret benyttet et rullebræt til at komme rundt i huset på, så det bliver tydeligt, hvad man oplever og ser i børnehøjde.

Der er generelt et stort fokus på de daglige dialoger med børnene med henblik på at indfange deres perspektiver på hverdagen.

Dagtilbudslederen for dagtilbud NØ understreger på tilsynsmødet, at det er vigtigt at inddrage begreber som strukturel og proceskvalitet, når der tales om børneperspektiver. F.eks. hvordan har huset organiseret sig i forhold til personalet, indretning af stuerne, tilgængelighed af materialer, uddannelse af personalet og ledelse.

Rismøllens pædagogiske leder møder f.eks. ind hver morgen kl.06.30 for at hjælpe børn, forældre og personalet med at komme godt i gang med dagen. Hvis der er problemer fra morgenstunden, så kan den pædagogiske leder hurtigt bidrage til løsninger og hjælpe alle godt videre. Det kan være et barn, der er ked af det eller en forælder, der har brug for en snak. For den pædagogiske leder er det vigtigt at være tæt på og ledelsesmæssigt bidrage til at dagen starter godt. Personalet påpeger, at det er blevet en kultur i huset, at deres leder er der og at det skaber stor tryghed for alle.

Der arbejdes endvidere systematisk med mødeplanen ud fra et børneperspektiv.

Børnene skal hvile i at vide, hvilket personale, der er der om morgenen og om eftermiddagen. Det skaber samtidig ro hos personalet.

I forhold til den processuelle kvalitet handler det for Rismøllen om synet på børnene og personalets evne til at danne trygge relationer til børnene.

Har vi positive forventninger til børnene og deres intentioner med det de gør eller er vi kritiske overfor deres initiativer? Her understreger Rismøllen, at de altid arbejder ud fra, at børnene har de bedste intentioner og altid forsøger at samarbejde, hvis de kan. Børn har rettigheder, som skal respekteres og de voksne skal sikre, at alle børn får en god dag.

I børnehaven er der 33 børn, der er delt op i mindre grupper á 5-6 børn. Hver børnegruppe har sin egen voksen og det er muligt at se, hvem man skal være sammen med og hvad man skal lave, da der hænger en oversigt med et billede af den voksne, billeder af børnene og den aktuelle aktivitet. Pædagogen i børnehaven fortæller herefter om fællessamlingen, der i hendes perspektiv er utrolig vigtig for børnenes dannelse af venskaber, inddragelse af børnenes viden, behov og ikke mindst deres ønsker til aktiviteter.

Fællessamlingen starter med, at alle børn sætter sig på den plads, hvor deres billede er. Det minimerer uro, da ingen er i tvivl om, hvor de skal sidde. Indholdet i fællessamlingen varierer, men kendskab til demokratiske processer er vigtigt for personalet at introducere for børnene. F.eks. stemmer børnene om, hvad de skal lave, hvor de har mulighed for at stemme om tre aktiviteter. Ledelsen slutter punktet af med at understrege, at det er en fælles opgave, at børnene har en god dag. Alle er vigtige i dagtilbuddet – og det hele relaterer sig til at børnene skal have en god børnedag.

Børn i udsatte positioner

Det er ledelsens klare udmelding under dette punkt, at alle børn, uanset udfordringer eller ej, har ret til en god dag, uanset position. Det er husets opfattelse, at det er positionen, der er udsat og ikke barnet.

Rismøllen tager i høj grad udelivet i brug generelt, og dette fokus smitter naturligt af i arbejdet med børn i udsatte positioner.

Der er rigtig gode erfaringer med at bruge udelivet til at bringe børnene i god trivsel, hvilket i mindst ét tilfælde er lykkedes så godt, at barnet har fået fjernet sin diagnose efter ophold i Rismøllen.

Det er dokumenteret, at ophold i udelivet bl.a. styrker børns koncentrationsevne, giver øget albuerum og beroliger børns nervesystem.

Rismøllen er meget optagede af at give alle børn mulighed for at lykkes med det de er glade for, finder meningsfuldt og dét som bidrager til fordybelse og optagethed.

Der er en klar procedure for, hvordan forældre sikres deltagelsesmuligheder og indflydelse på deres barns liv.

Sammenhænge

For at sikre sammenhæng i overgangen fra vuggestue til børnehaven besøger de ældste børn i vuggestuen børnehaven. Den voksne fra vuggestuen følger med barnet op i børnehaven, men udfases stille og roligt, når barnet er klar til at den voksne fra vuggestuen går. Børnene spiser og lege med børnene i børnehaven. I og med at man skal gå igennem børnehaven for at komme i vuggestuen bliver børnene tidligt introduceret til børnehaven. Der opbygges hurtigt en fortrolighed med livet i børnehaven.

Den pædagogiske leder er deltagende i projekt "Børn for børn", og erfaringer herfra har vist at det trækker at komme videre til f.eks. børnehaven ved tanken om at der er kammerater, der venter.

Sådan er det også i Rismøllen.

Organisering og struktur er igen afgørende for en god overgang.

Der er altid medarbejdere der følger med børnene i skolen og der er et positivt og godt samarbejde med skolen omkring før-skolesamarbejdet.

Forældresamarbejde

På tilsynsmødet beretter forældrerepræsentanten, at det er dejligt at komme i Rismøllen. Der er altid tilgængelige voksne, der har tid til at vende en eventuel problemstilling.

I Rismøllen hedder det ikke forældreinddragelse, men *forældredeltagelse* ud fra den betragtning, at det ikke er nok at være inddraget i sit barns liv. Der skal være mulighed for deltagelse. Det er et mere aktivt og forpligtende ord. Hvis man er inddraget, lægger det op til at tingene foregår på andres præmisser og sådan er det ikke at være forældre i Rismøllen.

Der sættes heller ikke spørgsmålstegn ved forældrenes oplevelser. *Dét de har set, har de set.*

Udgangspunktet i samarbejdet med forældrene er tæt dialog med forældrene, dokumentation af attraktive læringsmiljøer og faglige begrundelser for de pædagogiske valg.

Hvis der er utilfredshed hos forældrene, fungerer forældrerepræsentanten som sparringspartner for den pædagogiske leder eller dagtilbudslederen.

Med den sparring er det lettere at skabe ro i forældregruppen.

DEN LØBENDE UDVIKLING AF KVALITET

Forud for tilsynsmødet har Rismøllen udarbejdet en detaljeret handleplan med afsæt i anbefalingerne fra Iters og Ecersrapporten. Der er lavet en samlet handleplan, der skal præsenteres for personalet på førstkommende møde.

Rismøllens ledelse har et ønske om at fastholde det fremragende niveau i kvaliteten, der fremgår af de to rapporter. *Det, der er set fra observatørernes side af en bestemt dag, vil man se hver dag.*

Fokuspunkterne i handleplanen er således:

Lærings aktiviteter

- Børns deltagelses muligheder herunder om strukturen er tydelig for børnene.

Tilgængelighed af materialer til

- Skrift, matematik og musik, lege og læringszoner

Zoner for interessecentre

- Rolleleg (udklædning), science og teknologi (OSMO, iPad, taleklemmer, mikroskoper og trædepuder), bevægelsesglæde i ro og aktivitet.

Mangfoldighed

- Alle børn har ret til forskellighed - det skal afspejles i tilgangen til børnene og i vores indretning af lege og læringsrum. Vi justerer rammen efter de aktuelle børnegrupper og vore fleksible rum.

Balance mellem inde og uderummet;

- Rummenes tilgængelighed

Desuden er der i forbindelse med rekruttering af nye medarbejdere lavet videoer i hvert børnehus, hvor børnenes stemmer bliver hørt.

Afslutningsvis skal det nævnes, at Rismøllen har pædagogmedhjælpere, der er i gang med et uddannelsesforløb til meritpædagog og pædagoger der deltager i et diplommodul med fokus på den tidlige indsats på 0-2 års området.

OPSUMMERING FRA KVALITETSRAPPORTEN V. UCN

Opsamling, ITERS-3

Der er generelt god til fremragende kvalitet i fem ud af de seks subskalaer. Der er høj kvalitet i plads og indretning, rutiner for personlig pleje, sprog og bøger, interaktion og organisationsstruktur. Personalet er gode til at støtte børnene i at interagere med hinanden, de udviser meget fysisk varme/berøring og har mange positive individualiserede interaktioner med alle børn i gruppen. Der er opmærksomhedspunkter til hver subskala i rapporten og nogle udvalgte præsenteres i denne opsamling.

Der er observeret en enkel negativ interaktion omkring ventetiden før frokost. Se side 18-19 for en uddybende forklaring og forslag.

Børnene på stuen har mange muligheder for at gøre sig erfaringer med natur/science og personalet taler ofte med børnene om det. Gruppen er meget udenfor og børnene får mange grovmotoriske oplevelser.

Der er en del matematiske materiale og voksne der ofte omtaler matematiske begreber, som størrelse, antal og form. Der bliver sunget meget og der er mange musikmaterialer inde på stuen. Personalet laver planlagte aktiviteter for børnene, fx krea aktiviteter på stuen, med tæt voksenkontakt og vejledning i brug af mere komplicerede kreamaterialer.

Et af de større temaer i opmærksomhedspunkterne i rapporten er et forslag om at balancere tiden ude og inde, for at udnytte plads og materialer mest muligt, til spændende og varieret leg for børnene. Jeres ude- og inde rum tilbyder to meget forskellige muligheder for børnene.

I kan give børnene mulighed for at have stuen tilgængelig, fx ved at 1) dele gruppen op i to i løbet af formiddagen, med en gruppe ude og en gruppe inde der roterer, 2) tilbyde dem der vil ind at gå ind eller 3) dele fri leg om formiddagen op i noget tid ude og noget tid inde. Ved at have stuen tilgængelig bliver jeres specielle hyggeområde med sofa, gulvtæppe og bøger også tilgængeligt, hvilket kan give børnene mulighed for at slappe af, dagdrømme, læse og lege stille uden forstyrrelse fra aktiv leg. I kan desuden overveje at skærme hyggeområdet mere af, fx ved at placere sofaen så den afskærmer fra stuen og det bliver "sværere" at forstyrre området.

Der er høj kvalitet i punkterne om sprog. Personalet har hyppigt en til en-kommunikation, bruger en lang række ord for at støtte børnene i at udvikle deres ordforråd, reagerer individualiseret på børnenes kommunikation og har ofte dialoger med flere turtagninger med børnene. I kan overveje hyppigere at bruge verbal leg med børnene, fx vrøvlstavelser med spædbørn, lære tumlinger fingerlege, brug rim, remser, sange eller anden verballeg.

Der kan skabes mere tilgængelighed ved at tilbyde børnene at lege frit indenfor, som nævnt. I kan også tilbyde flere materialer, fx finmotorik, ikke-sammensættelige klodser til konstruktionsleg, dukker af forskellige etnicitet og bløde dyr til rolleleg, matematiske materialer og nogle få ekstra musikmaterialer. I kan i den forbindelse overveje at lave rollelegs- og natur/science interessecentre.

Opsamling, ECERS-3

Kvaliteten af interaktionerne mellem børn og voksne er af fremragende kvalitet. Alle kvalitetskriterier opfyldes af personalet i forhold til samspillet med børnene som er præget af stor opmærksomhed, en god atmosfære og en tydelig interesse og glæder ved at være sammen med børnene med henblik på trivsel og læring.

Der observeres et personale som meget proaktivt og forudseende handler på børns signaler eller tilrettelægger leg og aktivitet ud fra indblik i, hvad der kan interessere og optage børnene.

Kvaliteten af interaktionerne mellem børnene er fremragende.

Dagen er særdeles velorganiseret uden at der lægges bånd på børnenes muligheder for at forfølge egne interesser. Under en del af observationen er det tydeligt at der gennemføres på forhånd tilrettelagte forløb. I andre sekvenser ser det ud til at leg og aktivitet opstår spontant med udspring hos personalet eller hos børn som viser interesse for en leg eller aktivitet. Her følger personalet så op. Overgange håndteres uden ventetid eller andre problemer.

Personalet er meget opmærksomme på arbejdet med børns sproglige udvikling og der anvendes flere gange bøger af fantasi- og af fakta-karakter.

Det anbefales, at der bliver givet opmærksomhed til en række læringsaktiviteter, hvad angår anskaffelse og tilgængelighed af materiale og inddragelse af materiale – enten som kilde til leg eller aktivitet, eller som materiale der inddrages i forhold til allerede igangsat leg eller aktivitet. I samme åndedrag kan der peges på udarbejdelse og inddragelse af udstillet materiale med skrift og tal samt inddragelse af skrift og tal i forbindelse med aktuel leg og aktivitet eller i andre situationer.

Der er nærmere redegjort for dette længere fremme i rapporten.

Endelig skal det i forlængelse heraf anbefales at det overvejes om der kan opbygges et natur- og science-interessecenter. Baggrunden synes at være til stede.

Til slut: Det er vigtigt, at personalet tager sig tid til at påskønne den indsats der gøres og som på en lang række områder er af fremragende kvalitet. I forlængelse heraf skal rapporten ses som en anledning til refleksion over den indsats der gøres nu og de muligheder der kan være for at øge kvaliteten yderligere.

OPSAMLING + AFTALER FREMADRETTET

De to rapporter fra ITERS og ECERS viser et ekstraordinært højt niveau i kvaliteten i læringsmiljøet under punktet interaktioner, men generelt scorer Rismøllen meget højt i de to målinger på alle punkter.

Det pædagogiske tilsynsmøde efterlader indtrykket af Rismøllen som et sted, hvor den fremragende kvalitet i læringsmiljøet tydeligt kan høres, mærkes og ses i hele huset.

Forældrerepræsentant, personale og ledelse bidrager engageret med levende eksempler på, hvordan den pædagogiske praksis dagligt udfoldes med henblik på at give alle børn en god dag hver dag.

Børnesynet i Rismøllen er med afsæt i opdateret viden om, hvad børn har behov for, for at komme i god trivsel, vigtigheden af at inddrage børnenes perspektiver som grundlag for organiseringen af læringsmiljøerne, de voksnes ansvar for at hjælpe børnene med at forstå, hvilke forventninger der er til dem over hele dagen og ikke mindst glæden ved børnene.

Pædagogen i vuggestuen når inden tilsynsmødet går i gang at sige velkommen til et barn, der spontant træder ind i rummet. Den glæde pædagogen udviser ved synet af barnet smitter alle tilstedeværende og ikke mindst barnet. Hvis alle børn bliver mødt på den måde hver dag, så er der ingen tvivl om, at børnene føler sig værdifulde og vigtige, hvilket må siges at være et enestående godt afsæt for understøttelse af børns trivsel, læring, dannelse og udvikling.

Pædagogisk tilsynsrapport 2021

Randers kommune

Børn og Skole

Laksetorvet 1

8900 Randers

www.randers.dk

RANDERS